مجله دانشگاه علوم پزشکی جیرفت

سال ۳(۲)، شهریور ۱۳۹۶، صفحه ۱۷۲-۱۶۴

مقاله پژوهشی

بررسی وضعیت بهداشت محیط خوابگاه‌های دانشجویی پسرانه دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۹۵

حشمت‌الله نورمرادی[۱]، غلامعلی حقیقت[۲]، افشین کریمی[۳]، سجاد مظلومی[۴*]

[۱] دانشیار، گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران

[۲] مربی، گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی جیرفت، جیرفت، ایران

[۳] کارشناس مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ایلام. ایلام، ایران

[۴] استادیار، گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران

چکیده

مقدمه: خوابگاه‌های دانشجویی نقش زیادی در سلامت جسمانی، روانی و وضعیت تحصیلی دانشجویان دارند. لذا این مکان‌ها بایستی از نظر رعایت اصول بهداشتی و ایمنی مناسب باشد تا دانشجویان در این محیط بتوانند به راحتی به فعالیت‌های خود بپردازند. هدف از این پژوهش بررسی وضعیت بهداشتی خوابگاه‌های پسرانه دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقطعی در خوابگاه دانشجویان پسر (سه خوابگاه) دانشگاه علوم پزشکی ایلام طراحی و اجرا گردیده است. این مطالعه به‌صورت سرشماری با استفاده از چک لیست استانداردهای محیطی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام گرفت. جمع آوری اطلاعات مربوط به ارزیابی وضعیت بهداشتی اتاق‌های خوابگاه، به‌صورت تصادفی ساده انجام گرفت. برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Excel 2007 استفاده شده است.

یافته‌ها: مطالعه نشان داد که بیشترین درصد دانشجویان (۵۳ درصد) دارای رنج سنی ۳۰-۲۰ سال می‌باشند. بیشترین امتیاز کسب شده مربوط به بهداشت ساختمان‌های خوابگاه‌ها بود. در این مطالعه ۳ واحد خوابگاهی به نام‌های بوستان ۱، ۲ و ۳ از نظر بهداشتی بودن و مطابقت با آیین‌نامه بهداشتی به ترتیب با امتیاز ۷۱/۰۱، ۴۹/۸۵ و ۶۷/۱۴ درصد بودند.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌ها و مشاهدات انجام شده، خوابگاه بوستان ۲ امتیاز بیشتر و نواقص کمتری نسبت به سایر واحدها داشت (۷۷/۷۱ درصد). خوابگاه بوستان ۱ و ۳ نیاز به توجه بیشتر جهت رعایت شاخص‌های بهداشتی دارند. با توجه به اینکه خوابگاه‌های دانشجویی یکی از اماکن حساس و با اهمیت محسوب می‌شود لذا بایستی مشکلات بهداشتی خوابگاه‌های مورد مطالعه را برطرف کرد تا دانشجویان در خوابگاه از محیطی سالم، بهداشتی و ایمن برخوردار باشند.

کلید واژه‌ها : خوابگاه دانشجوئی، بهداشت محیط، ایلام

اطلاعات مقاله

دریافت : ۱۳۹۶/۰۶/۱۴

پذیرش : ۱۳۹۶/۰۶/۲۹

***مولف مسئول**

سجاد مظلومی

ایران، ایلام، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، دانشکده بهداشت، گروه مهندسی بهداشت محیط.

تلفن: ۰۸۴ ۳۲۲۳۵۷۳۳

پست الکترونیک:

mazloomi-s@medilam.ac.ir

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

Journal of Jiroft University of Medical Sciences

Vol. 3, No. 2, Sep 2017, P.164-172

Original Article

The Study of Environmental Health Status of Male Student Dormitories of Ilam University of Medical Sciences in 2017

Heshmatollah Nourmoradi[1], Gholam Ali Haghighat[2], Afshin Karimi[3], Sajad Mazloomi[4]*

[1] Associate Professor, Department of Environmental Health Engineering, School of Health, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran

[2] Instructor, Department of Environmental Health Engineering, School of Health, Jiroft University of Medical Sciences, Jiroft, Iran

[3] B.Sc of environmental Health Engineering, School of Health, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran

[4] Assistant Professor, Department of Environmental Health Engineering, School of Health, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran

Abstract

Introduction: Student dormitories play a substantial role in the physical, mental and academic well-being of the students. Therefore, these places should be appropriate in the view of health and safety so that students in this environment can easily do their work. The purpose of this study was to survey the health status of male dormitories of Ilam University of Medical Sciences in 2017.

Methods: This descriptive cross-sectional study was designed and implemented using a checklist prepared on the basis of environmental standards of the Ministry of Health and Medical Education in the dormitory of male students (3 dormitories) of Ilam University of Medical Sciences. Also, in the assessment of the health status of dormitory rooms, sampling was done randomly. The data was analyzed by Excel 2007 software.

Results: The study showed that the highest percentage of students (53%) had an age range of 20-30 years. The highest score was related to the health of dormitory buildings. In this study, 3 dormitories named Boostan 1, 2, and 3 were investigated. All three dormitories were in terms of health and compliance with health regulations with a score of 71.01, 49.85, and 67.14% respectively.

Conclusion: Based on the findings, Bostan 2 dormitory had more positive points and less defects than other dormitories (77.71%). Bostan 1 and 3 dormitories need more attentions to reach health indicators. Considering that students, dormitories are considered one of the most important and noticeable places, where the health problems of the studied dormitories should be dissolved.

Keywords: Student Dormitory, Environmental Health, Ilam

Article Info

Received: Sep. 05, 2017

Accepted: Sep. 20, 2017

***Corresponding Author: Sajad Mazloomi**

Department of Environmental Health Engineering, School of Health, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran

Tel: +988432235733

Email: mazloomi-s@medilam.ac.ir

Vancouver referencing:

Nourmoradi H, Haghighat Gh A, Karimi A, Mazloomi S. The Study of Environmental Health Status of Male Student Dormitories of Ilam University of Medical Sciences in 2017. *Journal of Jiroft University of Medical Sciences* 2017; 3(2): 164-72.

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

مقدمه

بدون شک امروزه موفقیت کشورها در امر توسعه اجتماعی و اقتصادی مرهون برنامه‌های نوسازی دانشگاه‌ها است و نیل به این موفقیت، حاصل توجه به تربیت نیروی انسانی متخصص است. دانشجویان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اجزا نظام آموزشی عالی کشور، عنصری اصلی و مؤثر در کسب این موفقیت تلقی می‌شوند و بروز هرگونه عاملی که بهداشت آنان را در محیط دانشگاه به مخاطره اندازد، می‌تواند این ذخایر را بی‌محتوا و روند توسعه جامعه را با دشواری روبرو سازد (۱). با توجه به این‌که هر ساله تعداد زیادی از دانشجویان جهت تحصیل در دانشگاهی خارج از محل سکونت خود زندگی می‌کنند، خوابگاه‌های دانشجویی برای بسیاری از دانشجویان جایگزین محیط خانواده است. (۲) اگر شرایط مناسبی برای خوابگاه‌ها در نظر گرفته شود این محیط‌های بسته و مراکز جمعی، محیط‌های مطلوبی برای بهبود فرایند یادگیری محسوب می‌شوند. (۳) از طرفی اگر این مکان‌ها دارای شرایط نامناسب باشند خود به‌عنوان عاملی برای ایجاد اختلال در سلامت جسمانی، روانی و وضعیت تحصیلی دانشجویان عمل خواهند کرد (۴). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که خوابگاه‌ها نقش مهمی را در رشد فردی و شغلی دانشجویان ایفا می‌کنند. دانشجویانی که در خوابگاه‌های دانشجویی زندگی می‌کنند به دلیل تعامل بیشتری که با محیط خود، سایر دانشجویان و اساتید دارند در نتیجه مهارت‌های زندگی در آنان تقویت می‌شود (۵). مطالعات انجام شده بیان می‌کنند که خوابگاه‌های دانشجویی نقش مهمی در سلامت روانی دانشجویان دارد (۶). از طرفی این محیط‌ها، مکان‌های مناسبی برای آموزش‌های اجتماعی هستند (۷،۸). اصول رعایت شاخص‌های بهداشتی از دیرباز از اهمیت خاصی در دستگاه‌های نظارتی و خدمات بهداشتی قرار داشته است، چرا که با کوچک‌ترین بی‌دقتی و کوتاهی، مشکلات بهداشتی فراوانی برای افراد حاضر در جامعه ایجاد می‌گردد (۹). یکی از ابزارهای رتبه‌بندی وضعیت خوابگاه‌ها، ضوابط بهداشتی و معیارهایی است که به‌طور مستقیم با رضایت‌مندی و همچنین سلامتی جامعه در ارتباط می‌باشد (۱۰،۱۱). از این نظر هرچه ضوابط بهداشت محیط جدی گرفته شود و نکات بهداشتی اماکن عمومی مانند (خوابگاه‌های دانشجویی، هتل‌ها، رستوران‌ها و ...) بیشتر مورد توجه قرار گیرد، بار بیماری‌ها کاهش پیدا کرده و به همان نسبت هزینه‌های درمانی و اثرات جانبی آن نیز کاسته خواهد شد. لذا کارشناسان بهداشت محیط با انجام نظارت‌های خود بر اماکن مختلف مانند اماکن عمومی، خوابگاه‌ها و ... علاوه بر آموزش، نکات لازم را جهت ارتقاء کیفیت بهداشتی این مکان‌ها توصیه می‌کنند (۱۲). این پژوهش با هدف بررسی وضعیت بهداشت محیط خوابگاه‌های پسرانه دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۹۵ انجام شده است و بخش‌های مختلف خوابگاه‌های مورد مطالعه از نظر ساختمان و اتاق‌ها، سرویس‌های بهداشتی، سالن‌های مطالعه، کنترل حشرات موذی و ... مورد مطالعه قرار گرفته است و از نظر بهداشتی به آن‌ها پرداخته شده است.

روش کار

این مطالعه توصیفی- مقطعی بر روی کلیه خوابگاه‌های دانشجویی پسرانه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایلام (سه خوابگاه) و با استفاده از چک لیست استانداردهای محیطی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام گرفت. برای تعیین وضعیت شاخص‌های بهداشتی این اماکن با توجه به چک لیست پایش که شامل ۱۴۰ سؤال در زمینه‌های وضعیت بهداشت محیط در آشپزخانه، آب مناسب و رعایت اصول بهداشتی، وضعیت ساختمانی خوابگاه، وضعیت سالن مطالعه،

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

وضعیت سالن ورزشی، نمازخانه، رعایت استاندارد تعداد تخت و دستشویی و توالت‌ها و حمام‌ها، رعایت اصول ایمنی و نحوه دفع فاضلاب تهیه شد سپس با مراجعه به کلیه اماکن مذکور از طریق مشاهده و بازدید نسبت به تکمیل چک لیست بازرسی اقدام گردید .با توجه به اینکه برای خوابگاه چک لیست مشخصی وجود نداشت در نتیجه با مطالعه چک لیست اماکن عمومی، چک لیست مدارس شبانه‌روزی، آیین‌نامه اماکن عمومی و مشاوره با استاد راهنما چک لیستی طراحی و تهیه شد .بر اساس چک لیست طراحی شده ۱۴۰ سؤال استاندارد مرتبط با شاخص‌های بهداشت محیطی در قالب یک مجموعه تهیه شد که ۲۰ سؤال در مورد ساختمان، ۱۵ سؤال در مورد اتاق‌ها، ۲۵ سؤال در مورد آشپزخانه، ۱۶ سؤال در مورد دستشویی و توالت، ۱۰ سؤال در مورد حمام، ۱۰ سؤال در مورد نمازخانه، ۹ سؤال در مورد سالن ورزشی، ۱۴ سؤال در مورد سالن مطالعه، ۱۲ سؤال در مورد کنترل حشرات و جوندگان موذی و ۹ سؤال در مورد مقررات ایمنی خوابگاه‌ها طراحی شد که برای پاسخ به هر سؤال سه گزینه شامل :۱- مطابقت با آیین‌نامه ۲- عدم مطابقت با آیین‌نامه ۳- مصداق ندارد در نظر گرفته شد .بعد از جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه‌وتحلیل آن‌ها با نرم‌افزار آماری Excel از نظر ضوابط بهداشت محیطی آن دسته از اماکنی که کلیه مواد آیین‌نامه مقررات بهداشتی در آن‌ها رعایت شده باشد در گروه اماکن دارای معیار بهداشتی قرار گرفته (کد ۲ برای مطابقت با آیین‌نامه)، آن دسته که دارای ضوابط بهداشت مطابق با آیین‌نامه نبوده‌اند (کد ۱ برای عدم مطابقت با آیین‌نامه) و آن دسته که با آیین‌نامه همخوانی ندارند با کد صفر برای عدم داشتن مصداق طبقه‌بندی شده‌اند. (۱۳) برای به دست آوردن درصد وضعیت بهداشتی هرکدام از بخش‌های مورد مطالعه از رابطه (۱) استفاده شده است.

$$\text{درصد مطلوبیت} = \frac{\text{فراوانی}}{\text{فراوانی کل}} \times ۱۰۰ \quad \text{رابطه (۱)}$$

جدول ۱ مشخصات سنی دانشجویان خوابگاه‌های پسرانه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایلام را نشان می‌دهد. با توجه به جدول ۱ مشخص شد که تعداد کل دانشجویان خوابگاه‌های مورد مطالعه ۳۸۰ نفر بودند که تعداد ۲۰۰ نفر از دانشجویان ساکن در خوابگاه‌ها، دارای سن بین ۲۰ تا ۳۰ سال بودند.

جدول ۱: توزیع فراوانی و جمعیت خوابگاه بر حسب سن

سن (سال)	فراوانی	درصد
کمتر از ۲۰	۱۴۲	۳۷
۲۰ تا ۳۰	۲۰	۵۳
۳۰ تا ۴۰	۳۸	۱۰
کل	۳۸۰	۱۰۰

جدول ۲ فراوانی مقاطع تحصیلی دانشجویان خوابگاه‌های پسرانه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایلام را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۲ آمده است،۱۹۳ نفر از افراد ساکن در خوابگاه‌ها در مقطع لیسانس مشغول تحصیل بودند.

جدول ۲: توزیع فراوانی و درصد جمعیت بر حسب تحصیلات

مقطع تحصیلی	فراوانی	درصد
فوق‌دیپلم	۷۵	۱۹/۰۷
لیسانس	۱۹۳	۵۰/۰۷

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

فوق‌لیسانس و بالاتر	۱۱۲	۲۹/۴
کل	۳۸۰	۱۰۰

جدول شماره ۳ مشخصات خوابگاه‌های دانشجویی پسرانه را نشان می‌دهد. همان‌طوری که از مشخصات ملاحظه می‌گردد اتاق‌ها به‌طور معمول ۳ یا ۴ نفره می‌باشند.

جدول ۳: مشخصات خوابگاه‌های پسرانه دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۹۵

نام واحد	تعداد طبقات	تعداد اتاق‌ها	تعداد دانشجویان
خوابگاه بوستان ۱	۲	۴۸	۱۵۰
خوابگاه بوستان ۲	۳	۴۰	۱۱۰
خوابگاه بوستان ۳	۳	۴۵	۱۲۰
جمع	-	۱۳۳	۳۸۰

یافته‌ها

در جداول ۴ تا ۶ به‌صورت کلی و به تفکیک هر واحد خوابگاهی، میزان مطابقت/عدم مطابقت با آیین‌نامه بهداشتی، بر اساس درصد بیان می‌گردد. بر اساس داده‌های جدول ۴ که از بررسی خوابگاه بوستان ۱ از نظر میزان مطابقت با آیین‌نامه بهداشتی به عمل آمد مشخص شد که حمام‌ها و دستشویی و توالت این خوابگاه به ترتیب با ۱۰۰ درصد و ۹۳/۷۵ درصد نسبت به سایر بخش‌ها تطابق بیشتری را با آیین‌نامه دارند. در جدول ۵ و ۶ محاسبات مشابه جدول ۴ صورت گرفته است. بر اساس اطلاعات جدول ۵ مشخص شد که خوابگاه بوستان ۲ از نظر میزان مطابقت با آیین‌نامه بهداشتی در شرایط مطلوبی قرار دارد. همچنین در زمینه سالن ورزشی در خوابگاه بوستان ۲ مصداقی وجود ندارد. همان‌طور که در جدول ۶ آمده است، در زمینه وضعیت بهداشتی سالن مطالعه با کسب ۹۲ درصد دارای شرایط بهداشتی بالاتری نسبت به دیگر بخش ها قرار دارد. میزان رعایت وضعیت بهداشتی در خوابگاه‌های پسرانه دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۹۵، در جدول ۷ به دو صورت مقایسه ای بین میزان وضعیت بهداشتی بودن ۳ واحد خوابگاهی نشان داده شده است. داده های حاصل از جدول ۷ نشان می‌دهد که هر ۳ خوابگاه دارای شرایط بهداشتی مطلوبی هستند و خوابگاه بوستان ۲ با کسب نمره بالای ۸۰ درصد دارای شرایط بهداشتی بالاتری است.

جدول ٤: میزان مطابقت با آیین‌نامه بهداشتی در خوابگاه بوستان ۱

شاخص مورد مطالعه	درصد تطابق با آیین‌نامه	درصد عدم تطابق با آیین‌نامه	مصداق ندارد
بهداشت ساختمان‌های خوابگاه‌ها	۹۰	۱۰	-
بهداشت اتاق‌های خوابگاه‌ها	۶۰	۴۰	-
بهداشت آشپزخانه‌های خوابگاه‌ها	۶۰/۸۰	۳۹/۲۰	-

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

بهداشت دستشویی‌ها و توالت‌های خوابگاه‌ها	۷۵/۹۳	۲۵/۶	–
بهداشت حمام‌های خوابگاه‌ها	۱۰۰	۰	–
بهداشت نمازخانه‌های خوابگاه‌ها	۶۰	۴۰	–
بهداشت سالن‌های ورزشی خوابگاه‌ها	۲۲/۲۲	۷۷/۷۸	–
بهداشت سالن‌های مطالعه خوابگاه‌ها	۶۴	۳۶	–
بهداشت کنترل حشرات و جوندگان موذی در خوابگاه‌ها	۶۶/۶۶	۳۳/۳۴	–
ایمنی در خوابگاه‌ها	۶۶/۶۶	۳۳/۳۴	–

جدول ۵: میزان مطابقت با آیین‌نامه بهداشتی در خوابگاه بوستان ۲

شاخص مورد مطالعه	درصد تطابق با آیین‌نامه	درصد عدم تطابق با آیین‌نامه	مصداق ندارد
بهداشت ساختمان‌های خوابگاه‌ها	۹۵	۵	–
بهداشت اتاق‌های خوابگاه‌ها	۸۶/۶۶	۱۳/۳۴	–
بهداشت آشپزخانه‌های خوابگاه‌ها	۶۴	۳۶	–
بهداشت دستشویی‌ها و توالت‌های خوابگاه‌ها	۱۰۰	۰	–
بهداشت حمام‌های خوابگاه‌ها	۶۰	۴۰	–
بهداشت نمازخانه‌های خوابگاه‌ها	۸۰	۲۰	–
بهداشت سالن‌های ورزشی خوابگاه‌ها	-	-	مصداق ندارد
بهداشت سالن‌های مطالعه خوابگاه‌ها	۷۸	۲۲	–
بهداشتی کنترل حشرات و جوندگان موذی در خوابگاه‌ها	۵۸	۴۲	–
ایمنی در خوابگاه‌ها	۷۷/۷۷	۲۲/۲۳	–

جدول ٦: میزان مطابقت با آیین‌نامه بهداشتی در خوابگاه بوستان ۳

شاخص مورد مطالعه	درصد تطابق با آیین‌نامه	درصد عدم تطابق با آیین‌نامه	مصداق ندارد
بهداشت ساختمان‌های خوابگاه‌ها	۹۰	۱۰	–
بهداشت اتاق‌های خوابگاه‌ها	۸۶/۶۶	۱۳/۳۴	–
بهداشت آشپزخانه‌های خوابگاه‌ها	۳۶	۶۴	–
بهداشت دستشویی‌ها و توالت‌های خوابگاه‌ها	۸۷	۱۳	–
بهداشت حمام‌های خوابگاه‌ها	۷۰	۳۰	–
بهداشت نمازخانه‌های خوابگاه‌ها	۵۰	۵۰	–

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

بهداشت سالن‌های ورزشی خوابگاه‌ها	۳۳/۳۳	۶۶/۶۷	–
بهداشت سالن‌های مطالعه خوابگاه‌ها	۹۲	۸	–
بهداشت کنترل حشرات و جوندگان موذی در خوابگاه‌ها	۶۶/۶۶	۳۴/۳۳	–
ایمنی در خوابگاه‌ها	۵۵/۵۵	۴۴/۴۵	–

جدول ۷: میزان رعایت وضعیت بهداشتی در خوابگاه‌های پسرانه دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۹۵

ردیف	واحد	فراوانی و درصد* (با کسر سؤالاتی که مصداق ندارند)			فراوانی و درصد** (با در نظر گرفتن کل سؤالات)		
		فراوانی جزء	فراوانی کل	درصد	فراوانی جزء	فراوانی کل	درصد
۱	خوابگاه بوستان ۱	۹۸	۱۳۸	۷۱/۰۱	۹۸	۱۴۰	۷۰
۲	خوابگاه بوستان ۲	۱۱۲	۱۳۱	۸۵/۴۹	۱۱۲	۱۴۰	۸۰
۳	خوابگاه بوستان ۳	۹۴	۱۴۰	۶۷/۱۴	۹۴	۱۴۰	۶۷/۱۴
	حالت‌های آنالیز	وضعیت اول			وضعیت دوم		

*در این حالت سؤالاتی که در چک لیست با شرایط خوابگاه همخوانی نداشته‌اند در نظر گرفته نشده‌اند.

**در این حالت سؤالاتی که در چک لیست با شرایط خوابگاه همخوانی نداشته‌اند در نظر گرفته شده‌اند؛ بنابراین فراوانی کل ۱۴۰ است.

بحث

در این مطالعه، ۳ واحد خوابگاهی بوستان ۱ تا ۳ دانشگاه علوم پزشکی ایلام از نظر شاخص‌های بهداشت محیط مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان می‌دهد که از نظر وضعیت بهداشت ساختمان خوابگاه‌ها، خوابگاه بوستان ۲ با ۹۵ درصد مطابقت با آئین‌نامه بهداشتی شرایط بهتری را دارا می‌باشد. وضعیت بهداشت در اتاق‌ها نیز در دو واحد بوستان ۲ و ۳، یکسان و برابر با ۸۶/۶۶ درصد می‌باشد، این میزان در خوابگاه بوستان ۱، ۶۰ درصد بود که نشانگر قدیمی بودن و عدم رعایت شاخص‌های بهداشتی در طراحی و مدیریت اتاق‌های این خوابگاه می‌باشد. میزان رعایت وضعیت بهداشتی در آشپزخانه خوابگاه‌های بوستان ۱، بوستان ۲ و بوستان ۳ به ترتیب ۶۰/۸۰، ۶۴ و ۳۶ درصد می‌باشد و با توجه به اهمیت این واحد در سلامت دانشجویان بایستی در رفع نواقص، جمع‌آوری زباله به‌صورت متناوب، تهویه طبیعی و مناسب، نظافت محل آشپزخانه و بهسازی دیوار و پنجره‌ها که در برخی واحدها مشاهده گردید اقدام شود. اهمیت آشپزخانه در انتقال آلودگی‌های انگلی و میکروبی و ایجاد مسمومیت‌های مختلف غذایی بسیار زیاد می‌باشد که بایستی مورد توجه ویژه‌ای قرار بگیرند. در بررسی حاضر در بخش بهداشت دستشویی و توالت، خوابگاه بوستان ۲ وضعیت قابل قبولی در مقایسه با دیگر واحدها داشت (۱۰۰ درصد). همچنین در بخش حمام بهداشتی، خوابگاه بوستان ۱ نسبت به سایر واحدها عملکرد بهتری دارد (۱۰۰ درصد). استانداردهای بهداشتی در بخش نمازخانه خوابگاه‌ها در خوابگاه‌های بوستان ۱ و ۲ و ۳ به ترتیب ۶۰، ۸۰ و ۵۰ درصد بود. در بین ۳ واحد خوابگاهی، خوابگاه بوستان ۲ فاقد سالن ورزشی جهت اوقات فراغت دانشجویان بود و خوابگاه‌های بوستان ۱ و ۲ دارای سالن ورزشی می‌باشند. در این واحدها نیز عدم نظافت وسایل ورزشی، نبودن جعبه کمک‌های اولیه و تابلو عدم استفاده از دخانیات، نبودن آب‌سردکن و رختکن جهت ورزشکاران به‌عنوان نواقص مدنظر قرار گرفتند. در بخش سالن مطالعه مشاهده گردید که خوابگاه بوستان ۱ به دلیل عایق نبودن

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

دیوارها نسبت به صدا، تهویه و روشنایی نامناسب، میز و صندلی غیر ارگونومیک و سیستم گرمایشی و سرمایشی ناکارآمد در سایر واحدها نقص محسوب می‌گردد .در زمینه مبارزه با حشرات و جوندگان موذی خوابگاه‌های بوستان ۱ و بوستان ۳ با امتیاز (۶۶/۶۶ درصد) و خوابگاه بوستان ۲ با امتیاز ۵۸ درصد عملکرد قابل قبولی را دارا می‌باشند .در بحث مربوط به ایمنی در خوابگاه‌های دانشجویی، امتیاز خوابگاه بوستان ۲ در رنج (۷۷/۷۷ درصد) ارزیابی گردید و در این مورد نیز نواقصی مانند نبودن درب خروجی اضطراری، عدم نصب جعبه کمک‌های اولیه و عدم ایجاد شرایط و آمادگی لازم جهت حوادث اورژانسی به‌عنوان نواقصی جدی در این مبحث مهم به نظر می‌رسد.

نتیجه‌گیری

در مقایسه‌ای کلی بر اساس یافته‌ها و مشاهدات انجام شده خوابگاه بوستان ۲ امتیاز بیشتر و نواقص کمتری نسبت به سایر واحدها دارد (۷۷/۷۱ درصد) و خوابگاه بوستان ۱ و ۳ نیاز به توجه بیشتر جهت رعایت شاخص‌های بهداشت دارند .با توجه به اینکه خوابگاه‌های دانشجویی یکی از اماکن حساس و با اهمیت محسوب می‌شود لذا با کوچک‌ترین بی‌دقتی و کوتاهی مشکلات بهداشتی فراوانی برای دانشجویان ایجاد می‌کند بنابراین دانشجویان در خوابگاه باید از محیطی سالم، بهداشتی و ایمن برخوردار باشند .برای ایجاد محیطی سالم و ایمن رعایت استانداردهای بهداشت محیطی الزامی است.

تقدیر و تشکر

این مقاله حاصل طرح پژوهشی با کد اخلاق IR.MEDILAM.REC.1396.126 معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی ایلام است. وظیفه خود می‌دانیم از اساتید و همکاران گرامی و سایر سازمان‌ها و ادارات مشارکت‌کننده در تمامی مراحل اجرای طرح صمیمانه سپاسگزاری نماییم.

تعارض منافع

هیچ تعارض منافعی توسط نویسندگان بیان نشده است.

References

1. Tayebi J. Study of the University Students' Mental Health at Teacher Training University of Sabzevar in 2003. Journal of Sabzevar School of Medical Sciences. 2005; 12(4): 34-41. (In Persian)
2. Payamani SH. The examination of residency problem in dormitory from students perception who live in student single dormitories of Tehran University of Medical Science and Health Services. Teb Va Tazkieh. 2001; 1(4): 20-4. (In Persian)
3. Masnavi A, Saam-Aram E, Hosseini S, Aghabakhshi H, Foroufgan M, Sadrosadat J, et al. Students Deviant Behavior Views of Dormitories in Sites of Iran University of Medical Sciences in Tehran - 2005. Archive of Rehabilitation. 2006; 6(4):21-5. (In Persian)
4. Bahreinian AM, Nourali A. A survey on the mental health status of a group of students at Shahid Beheshti University of Medical Sciences. Research In Medicine. 2004; 28(1): 65-70. (In Persian)
5. Johnson JL. Learning communities and special efforts in the retention of university students: What works, what doesn't, and is the return worth the investment?. Journal of College Student Retention: Research, Theory and Practice. 2000;2(3):219-38.
6. Pike GR, Kuh GD, Gonyea RM. The relationship between institutional mission and students' involvement and educational outcomes. Research in Higher Education. 2003;44(2):241-61.
7. Terenzini PT, Pascarella ET, Blimling GS. Students' out-of-class experiences and their influence on learning and cognitive development: A literature review. Journal of College Student Development. 1999;40(5):610-23.
8. Johnson WG. Strategies for enhancing student learning in residence halls. New Directions for Student Services. 1996;1996(75):69-82.
9. Helmseresht P, Delpisheh E. Principles of nutrition and food health. 1th ed. Tehran: Chehr; 2010: 30-50. (In Persian)

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]

10. Madhoushi M, Naserpour N. Assesment of abstacles in tourism improvement in Lorestan province. Journal of Commerce. 2003;7(28):25-58. (In Persian)
11. Kirk D. Environmental management in hotels. International journal of Contemporary Hospitality Management. 1995; 7 (6): 3-8.
12. Mulcahy M, Evans DS, Hammond SK, Repace JL, Byrne M. Secondhand smoke exposure and risk following the Irish smoking ban: an assessment of salivary cotinine concentrations in hotel workers and air nicotine levels in bars. Tobacco Control. 2005;14(6):384-8.
13. Fallahzadeh RA, Dashti MM, Mahmoudi M, Ghadirian D. Study of the health status of the hotels providing service to pilgrims of Iran in the Atabat AAliat. The 16th national conference on Environmental Health; 2013 oct 1-3; Tabriz: school of health, Tabriz university of medical sciences. (In Persian)

[Downloaded from journal.jmu.ac.ir on 2026-09-15]